ڕاستیەکانی هەڵبژاردن … ئاسۆکمال

هیچ کام لە دۆرکانی هەڵبژاردنی عێراق بە هێندەی ئەم دۆرەیە بە خەڵکی کوردستان نەبووتە جێگای سەرنجدان و سەرلێشێوان. ئەم ڕاستیە بەرئەنجامی دوو هۆکارە؛ یەکەمیان شکستی بەرنامەی سەربەخۆبونی ئابوری و سیاسی لە حکومەتی عێراقی و شکستی فیدرالیە یەکلایەنەکەی پارتی و یەکێتیە و هەمو حزبەکانی نێو پەرلەمان و دەسەاتە بەوەی ئامادەی پێکردنەوەی قەوارەیەکی تری تەسلیم بونن بە مەرجەکانی ژێردەستەیی بە حکومەتی عێراقی، وە دوەمیان ڕاکردنی زۆربەی حزبەکانی کوردستانە بە پێیداکردنی کورسی لە بەغداد و کۆتنەدوای هاوپەیمانێتیە شیعەکانە تاکو هاوسەنگی هەزی لە ناوخۆی کوردستاندا پێ بگەن.

لە دوای ڕوخانی بەعسەوە پارتی و یەکێتی هاویان دەدا بە سەربەخۆبونی ئابوری و سیاسی لە بەغداد تاکو دەسەاتی هەرێمی کوردستان بە شێوەی دەوڵەتی ئەمری واقیع لەناو دەوڵەتی عێراقدا بسەپێنن. ئەم حزبانە رفراندەمی ٢٥ سێپتەمبەریشیان وەک وەسیلە نەک بە سەربەخۆیی بەڵکو بە سەپاندنی دەوڵەتی دیفاکتۆی خۆیان دەویست. بەڵام لە بەرگری لە ئەنجامی رفراندەمدا شکستیان هێنا و تەسلیم بون بە مەرجەکانی دەوڵەتی عێراق بە مانەوە وەک دەسەاتێکی لەکاری ئەمری واقیعی ژێردەستی عێراق. هەربۆیە بە پێچەوانەی هەڵبژاردنەکانی تری عێراقەوە پارتی و یەکێتی بەرنامەیان لەم هەڵبژاردنەدا وەک دۆرانی پێشوو پێداگری لەسەر پاکێجی بەشە فیدرالی و چنیەتی دابەشکردنی پێستەکانی بەغداد نیە لە چوارچێوەی ێکۆتنی ستراتیژی و سیستەمی باڵادەستی بارزانی وەک سەرکی هەرەمدا چونکە ئەمیان نەماوە، بەڵکو هەموو حزبەکانی دەسەات بە ئیسلامیەکان و ئۆپۆزسیۆنە نوێیەکانیشەوە، بەرنامەیان ئەوەیە کە چۆن لە ژێرسایەی حکومەتی شیعەگەرای عێراقدا چەند پێستەکی وەزاری و چەند کورسیەکی پەرلەمانیان هەبێ تاکو هەرکامیان بەشی خۆی لەو دەسەاتە مەرکەزیەی عێراق وەربگرێ و لەم ڕێگایەوە جێگاپی خۆیان لە دەسەاتی کوردستاندا بکەنەوە.

چینی بورژوازی دەسەاتدار لە کوردستاندا، کە حزبە ناسیونالیست و ئیسلامیەکان و پۆپۆلیستەکان نوێنەرایەتیان دەکەن، بەهۆی نەمانی ڤیرۆنێک و بەرنامەیەک بە سەربەخۆکردنی دەسەاتە هەرەمیەکیان

توشی دابشبون و پارچپارچبونکی برفراوان بوون. ئستا ئم لیستان وک پاپکی شق و ش لناو گژاوی دساتی شیعگرا و عروبدا هر کامیان بجیا هوی دستگرتنتی بـ دامنی ئو هاوپیمانتی شیعون کـ دوتی عراقی بدستویـ. هرچند زر ئاشکرایـ کـ ئم هاوپیمانتیکی دوژمنکارانیـ، کـ برامبر بـ مافی سربخیی و هر مافکی خکی کوردستان ئامادی ناردنی حشدی شعبی و هزی سربازین و درژدری همان سیاستی بعس و شڤینیزمی عربین سبارت بـ کشی کرکوک و ناوچ کشلسرکان. بام ئستا برژوندی ئم حزبان لـ چون ژربای ئم هاوپیمانیتیـ شیعیدایـ و چ بای بنمای تابانی و چ گان و هاوپیمانی دیموکراسی و "نوی نو" ئم داوایـ عراقچتیـ بـ استکردنوی هی "رفراندمچیکان" دزانن.

لیستک لو بانگواز و هوان هیـ کـ نیشانی ئم وتـ نویـ عراقچتیی ئم حزبـ ناسیونالیست و ئیسلامی و ریفرمخوازانیـ. لوانش بانگوازی یوسف محمدی گان بـ جبجکردنی بیاری دادگایی کرادی بغداد بـ "دادگایی کردنی خکی ریفراندمچی کوردستان، درکوتنی کس و لاینی تر لم هبژاردندا کـ دیو لـ گای کاندیدبون واستوخ خزمتکردن بـ دساتدارانی شیعو دنگ بهنن، وک سرو عبدالواحد کـ ایگیاند بـ ئاگاداری گان دیو خی لـ لیستی عبادی کاندید بکا، یان ئا تابانی لسر لیستی هاوپەیمانی بەغدا دت "بـ راوژ لگ مای مام جلال" خی لسر ئو لیستـ کاندید کردوو،و یاخود سید عیسا برزنجی وتی حیکمی نیشتیمانی بـه ابرایتی عمار حکیم ،کـ وک بنمای شخ محمودی حفید خی دناسن و چندین ئندامی تری ئم حزبان چونتـ لیستی هاوپیمان شیعیکانو.

ئم همان ئزمی دورانی پش وخانی بعسدان کـ یکتی و پارتی ئایندی دساتکیان دیارنبوو. لوکاتدا همان ئم عراقچتیمان لـ پارتیدا دبینی و لـ ئستادا یکتی و بنمای تابانی و گان پیو لم عراقچتیـ دکن. هردوولاشیان بناوی سیاستی ئمری واقیعی ملدان بـ ژردستیی حکومتی عراق پاساوی ئم کاریان داو و باکیان نبو لـ ۳۱ ئاب و ۱٦ ئکتبر.

مژووی نبونی دوت لـ کوردستاندا و شی دولتانی ناوچکـ همیشـ چینی دساتدار وحزبـ ناسیونالیست و ئیسلامیکانی

کوردستانی کردت جرک لو حزبانی کی جبجی کردنی برژوندی و سیاستی دوتکانی عراق وئران و تورکیایان کردت بشک لی تاکتیک و سیاستی خیان. شی ناوخ و پشت بستن بم دوتان بی گینی هاوسنگی هزی ناوخ بوت مژوو و واقعیتی ئم حزبان.

ئم استیان هموویان لم هبژاردنی عراقدا بی ئکتر نویکانو لسر همان باز و سونتی پشوو خیان نمایش دکنو. کورسیکانی پرلمانی ئم حزبی کوردستانیان ئگر لای حکومتی شیعی عراق هیچ بها و سنگکیشی نبی بام خشخزمتی ئم حزبان لای عبادی و مالکی سودکی زری هی تاکو سیاستی کنترکردنوی سیاسی و سربازی و ئابوری کوردستان برن پشو. ئم استی درگا بی هموو ئگرکانی گانوی قابی دوئیداریی و دروستبونی دساتی لامرکزی هرمی سلمانی و هرمی زرد لی دوای هبژاردنکانی عراقو دکاتو و دبتی دورانی پشبک لسر پیداکردنی پشتیوانی زلهزی عراقی و ناوچیی بی گینی هاوسنگی هز لی ناوخی کوردستاندا. بشوازک ئم پاوانانی هبژاردنی عراق دوری همان پوانکانی ٦٦ و ٣١ ئاب دگن بام لی قیافی کاندیدی پلی نزمترو"خفیف"دا. بگومان ئمش گا بی هوشانو و ناجگیری و شواوی زیاتری سیاسی و ئابوری و کمایتی کوردستان دن.

بگومان وام بم وزعی شکستی سیاسیی خواستی سربخیی و ناچاری مانو لعراقدا و بی شداریکردن لی پرلمانی عراقدا بایکت نی. بایکت لی کاتکدا دبتی بزوتنوی ئاکیتڤی جماوری کی گای گینی وزعی کوردستان لگای دروی پرلمان و هبژاردنو لی ئارادا بی و بیاری رفراندم بی سربخیی بکاتی بزوتنویکی جماوری دژ سیاست و هشکانی دوتی عراق. بام لی کاتکدا ئم سربخیی بزوتنویکی جماوری و سیاسی ئامادی نی ، ئوا خکی کوردستان دبی لی هموو گا سیاسی و جماوریکانو دیفاع لم خواستی خی بکا و دژ بی سیاستی شڤینیستی و سرکوتگرانی دوتی عیراق بوستتو و پرلمانی عراقیش وک یکک لو مینبران بکاربن. ئگر لی واقیعیشدا پرلمان و دامزراو سمیکانی عراق و کوردستان بهاو سنگکی نی لی سایی سیستمی مزهبی و میلیشیایدا. بام ئمان بشک لو میدانان کی ململان سیاسیکانی کمگی تدا دواتی پشو.

بەداخەوە لەم هەڵبژاردنەدا نوێنەرایەتی سیاسی خواستەکانی خەڵکی کرێکار و زەحمەتکێش و ئازادیخوازی کوردستان دەنگی دیارنیە و پاڵەوانانی چینی سەرمایەداری کوردستان بە ڕەنگ و دەنگی جیاجیاوە باڵادەستن کە دژی بەرژەوەندیەکانی خەڵکی کوردستانن و لە پێناو پێست و دەسکەوتات و بودجە و بەرژەوەندیەئابوریەکانی خۆیاندا دەچنە پەرلەمانی عێراق.هەربۆیە خەڵکی کوردستان بەشێوەیەکی پاسیف هەڵوێست دەگرن و لەژێر کاریگەری پڕوپاگەندەی هەڵبژاردندا لەنیوان ئەم پاڵەوانە ئاشبەتاڵچیانەدا دەنگ دەدەن.
ڕاستیەکانی ئەم هەڵبژاردنە ئەوەمان پێ دەڵێ کە ئەم ئەزمونەی چینی دەسەڵاتدار لە کوردستان هەموو نیشانەکانی نەخۆشی پەکەوتنی ئایدیۆلۆژی ناسیونالیستی و داڕمانی هەژمونی سیاسی دەسەڵاتی میلیشیایی لە دەرکەوتوە ،و پێویستە بەدیلێکی نوێی چینی کرێکار و زەحمەتکێش و ئازادیخوازی کوردستانە کە ڤیژن و مۆدێل و ستراتیژێکی تری هەبێ بۆ گۆڕینی سیستەمی سیاسی و ئابووری سەرمایەدارانی کوردستان و بەدیهێنانی دنیا و ژیانێکی باشتر.

ئاسۆکمال
١ئایاری ٢٠١٨